

Butterfly Conservation Wales
Gwarchod Glöynnod Byw Cymru

Eyarth landscape with
Pearl-bordered Fritillary.

Tirwedd Eyarth gyda
Britheg Berlog.

Eyarth Rocks Nature Reserve

Gwarchodfa Natur Eyarth Rocks

About Butterfly Conservation

Butterfly Conservation is a national charity dedicated to saving butterflies, moths and their habitats.

Wales Office: 01792 642972
website: butterfly-conservation.org/wales
e-mail: wales@butterfly-conservation.org

Company limited by guarantee, registered in England (2206468). Registered Office: Manor Yard, East Lulworth, Wareham, Dorset, BH20 5QP. Charity registered in England and Wales (254937) and in Scotland (SCO39268).

Photos kindly supplied by: C. Williams, A. Cooper, D. Hoare, M. Parsons, D. Green, G. Tonks, B. Eade, P. Clement.

This leaflet was produced with support from the National Lottery. Leaflet design by Immediate Media.

Butterfly Conservation Wales
Gwarchod Glöynnod Byw Cymru

Gwarchod Glöynnod Byw

Elusen genedlaethol yw Gwarchod Glöynnod Byw, a chanddi'r nod o achub a chadw glöynnod byw, gwyfynod a'u cynefinoedd.

Swyddfa Cymru: 01792 642972
wefan: butterfly-conservation.org/wales
e-bost: wales@butterfly-conservation.org

Cwmni wedi'i gyfyngu gan warant a'i gofrestru yn Lloegr (2206468). Swyddfa Gofrestredig: Manor Yard, East Lulworth, Wareham, Dorset, BH20 5QP. Elusen wedi'i chofrestru yng Nghymru a Lloegr (254937) ac yn Yr Alban (SCO39268).

Darparwyd y lluniau'n garedig gan: C. Williams, A. Cooper, D. Hoare, M. Parsons, D. Green, G. Tonks, B. Eade, P. Clement.

Cynhyrwyd y daflen hon gyda chefnogaeth y Loetri Genedlaethol. Dyluniwyd y daflen gan Immediate Media.

Eyarth Rocks sits on a prominent limestone outcrop overlooking the River Clwyd. It is part of a landscape rich in geological and biological interest and boasts an exceptional number of butterfly species, including the rare Pearl-bordered Fritillary.

Saif Creigiau Eyarth Rocks ar frigiad calchfaen amlwg uwchben Afon Clwyd. Mae'n rhan o dirwedd lawn nodweddiol daearegol a biolegol diddorol, a chanddi nifer eithriadol o rywogaethau glöynnod byw, gan gynnwys y Fritheg Berlog brin.

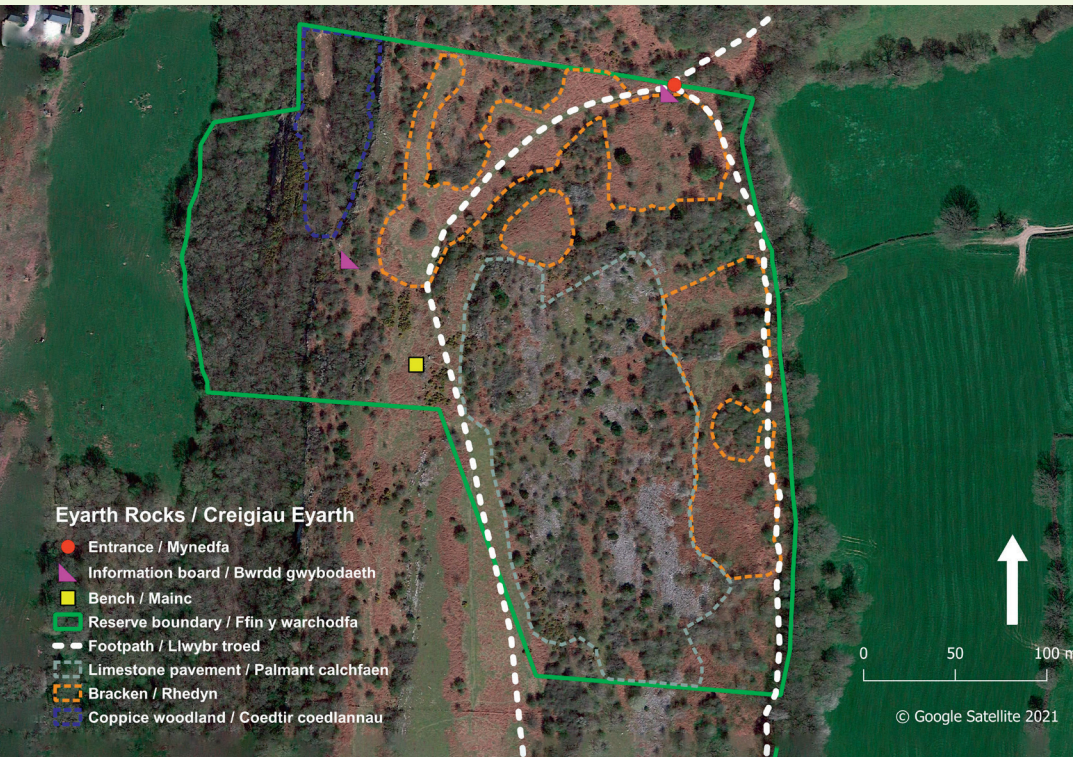
Welcome

Welcome to Eyarth Rocks. This eight-hectare reserve forms part of the Craig-adwy-wynt Site of Special Scientific Interest, a larger area protected primarily for the nationally scarce limestone pavement present. This geological feature is important for many specialist plants and invertebrates, especially butterflies – the thin calcareous soils warm up quickly and support a wide range of caterpillar foodplants.

Eyarth Rocks is one of the most important sites in Wales for the Pearl-bordered Fritillary. Only eight populations of the butterfly now remain in Wales. Careful management of this reserve will

provide a stronghold from where it can spread to similar areas nearby.

Although all based on limestone, different soil thicknesses and past land use have enabled a range of habitats to develop. Limestone pavement, flowery grassland, Bracken stands, scrub, pockets of acidic soil and woodland are present, enabling many different species to make Eyarth Rocks their home.

Croeso

Croeso i Greigiau Eyarth. Mae'r warchodfa wyth-hectar hon yn rhan o SDGA (Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig) Craig-adwy-wynt, ardal ehangach a warchodir yn bennaf oherwydd y palmant calchfaen prin, o bwysigrwydd cenedlaethol, sy'n bresennol yma. Ystyrir y nodwedd ddaearegol hon yn arwyddocaol oherwydd y cyfoeth o blanhigion ac anifeiliaid di-asgwrn-cefn arbenigol, yn enwedig glöynnod byw, a lochesir ganddi – mae'r priddoedd calchaid tenau'n arfer twymo'n gyflym gan hyrwyddo tyfiant ystod eang o blanhigion sy'n darparu lluniaeth ar gyfer lindys.

Mae Creigiau Eyarth ymhlith y safleoedd pwysicaf yng Nghymru o safbwynt y Fritheg Berlog.

Dim ond wyth poblogaeth o'r rhywogaeth hon sydd ar ôl yng Nghymru bellach. Bydd rheolaeth ofalus yn y warchodfa hon yn creu cadarnle y gall rhywogaethau sydd dan fygythiad ei ddefnyddio fel man cychwyn i ledaenu i ardaloedd tebyg gerllaw.

Er eu bod nhw i gyd yn seiliedig ar galchfaen, mae gwahaniaethau yn nhrwch y pridd a'r gwahanol ffyrdd o ddefnyddio'r tir yn y gorffennol wedi galluogi rhychwant o gynefinoedd gwahanol i ddatblygu. Mae palmentydd calchfaen, glaswelltir blodeuog, clystyrau o redyn, tir prysg, pocedi o bridd asidig a choetiroedd i gyd yn bresennol, gan ddarparu cartref addas i lu o wahanol rywogaethau yng Nghreigiau Eyarth.

Species Rhywogaeth	April Ebrill	May Mai	June Mehefin	July Gorffennaf	August Awst	September Medi	
Pearl-bordered Fritillary Britheg Berlog							Main flight periods / Prif gyfnodau hedfan
Speckled Yellow Melyn Brych							
Dingy Skipper Gwibiwr Llwyd							Few early and late individuals / Ychydig o unigolion cynnar a hwyr
Brown Argus Argws Brown							
Small Pearl-bordered Fritillary Britheg Fach							(Some species have two or more generations each year) / (Mae gan rai rhywogaethau ddwy neu ragor o genedlaethau bob blwyddyn)
Small Heath Gweirïön Bach y Waun							
Common Blue Glesyn Cyffredin							
Silver Y Gem Fforch Arian							
Six-spot Burnet Bwrned Chwe Smotyng							
Dark Green Fritillary Britheg Werdd							

Usual flight periods for butterflies and moths at Eyarth Rocks

Cyfnodau hedfan arferol y gwahanol löynnod byw a gwyfynod yn Eyarth Rocks

Limestone pavement

Limestone pavement is one of Britain's rarest habitats. Water movement has enlarged the natural joints in the exposed rock to create deep, narrow gullies (grykes) leaving higher squares (clints) in between.

The limestone pavement surface is free-draining and reflects sunlight so is dry and warm. Many butterflies like to bask, so the pavement area is a good place to see Common Blues, Small Heath and various skippers.

In contrast, the grykes provide a moist, shady and sheltered environment that enables shade-loving woodland plants such as Hart's-tongue Fern, Wall Rue and Yellow Archangel to grow alongside plants typical of limestone outcrops and grassland such as Hound's-tongue and Bird's-foot Trefoil.

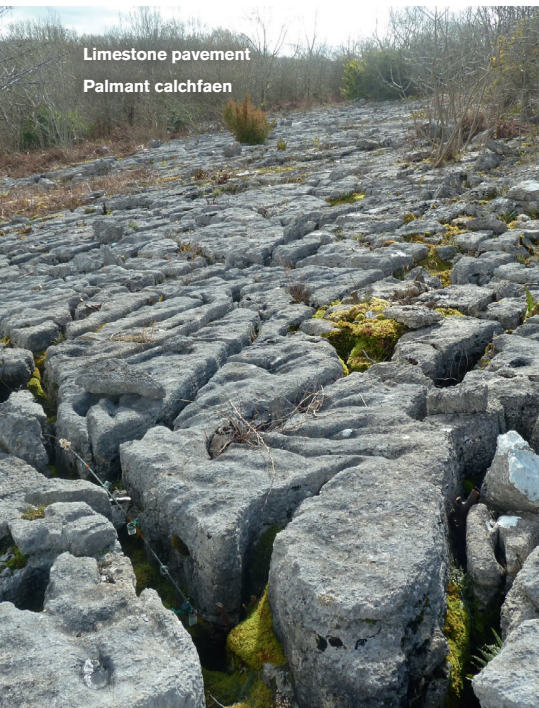

Palmentydd calchfaen

Palmentydd calchfaen yw un o'r cynefinoedd mwyaf prin yng ngwledydd Prydain. Mae symudiad dŵr wedi lledu'r agennau naturiol sydd yn y garreg noeth gan greu cafnau dyfnion cul (greiciau) a gadael sgwariau uwch (clintiau) rhyngddydd nhw.

Mae arwyneb palmant calchfaen yn draenio'n ddirwystr ac yn adlewyrchu golau'r haul; mae'n sych ac yn dwym felly. Mae llawer o löynnod byw yn hoff o dorheulo; mae palmentydd calchfaen yn lle delfrydol felly i weld Gleision Cyffredin, Gweirlöynnod Bach y Waun a gwahanol fathau o Wibwyr.

Mae'r greiciau ar y llaw arall yn darparu amgylchedd llaith, cysgodol sy'n helpu planhigion coetirool sy'n hoff o gysgod megis Tafod yr Hydd, Rhedyn y Mur a Marddanadl Melyn i dyfu ochr yn ochr â phlanhigion sy'n nodweddiadol o frigiadau calchfaen a glaswelltiroedd, megis Tafod y Ci a Meillion Hopysaidd.

Flowery grassland

In parts of the reserve, a combination of thin, nutrient-poor soils and rabbit grazing have prevented coarse grasses from dominating and so a diverse plant community typical of dry limestone grassland has developed. Specialist plants include Moonwort, Early Purple Orchid, Greater Butterfly Orchid, Common Rockrose, Bloody Crane's-bill and Mountain Melick. It is the mix of larval foodplants on a warm, sunny slope that makes these areas especially good for butterflies. The caterpillars of many 'brown' butterflies feed on fine grasses. Common Rockrose is the larval foodplant of Brown Argus and Dingy Skipper and Common Blue caterpillars feed on Bird's-foot Trefoil. The reserve is also home to a large number of moth species, many of which are day-flying, such as Six-spot Burnet, Silver Y and Speckled Yellow.

Glaswelltir blodeuog

Mewn sawl man yn y warchodfa mae cyfuniad o briddoedd tenau, prin eu maethynnau a phori gan gwningod wedi rhwystro glaswelltydd breision rhag cymryd drosodd, ac o ganlyniad mae cymuned o blanhigion amrywiol sy'n nodweddiadol o laswelltiroedd calchfaen sych wedi datblygu. Mae'r planhigion arbenigol a welir yma'n cynnwys Lloer-redyn, Tegeirianau Porffor y Gwanwyn, Tegeirianau Llydanwyrdd Mawr, Creigrosod Cyffredin, Pig yr Aran Ruddgoch a Meligwellt Gogwydd. Y cymysgedd hwn o blanhigion bywyd gwahanol larfau ar lethrau heulog twym sy'n gwneud yr ardaloedd hyn yn ddelfrydol ar gyfer glöynnod byw. Mae lindys llawer o löynnod byw 'brown' yn ymborthi ar laswelltydd main. Y Creigrosyn Cyffredin yw planhigyn bywyd lindys yr Argws Glas, ac mae lindys y Gwibiwr Llwyd a'r Glesyn Cyffredin yn ymborthi ar Feillion Hopysaidd. Mae'r warchodfa'n gartref hefyd i nifer fawr o rywogaethau o wyfynod, y mae llawer ohonynt yn hedfan yn ystod y dydd, megis y Bwrned Chwe Smotyng, y Gem Fforch Arian a'r Melyn Brych.

Violets and Bracken

Bracken occurs where the soil is deeper; it provides shade for woodland plants such as Violets, Wood Anemone, Bugle and Celandine. Mosaics of Bracken with Violets beneath in open areas are the best place to find Dark Green, Small Pearl-bordered and Pearl-bordered Fritillaries.

These fritillaries are becoming rarer in Wales. Their caterpillars all feed on Violets, but it is the Bracken and its leaf litter that provides the sheltered, warm micro-climate they need to complete their development in the cool north Wales weather.

Violets growing through Bracken
Fioledau'n tyfu trwy Redyn

Pearl-bordered Fritillary underwing
Wyneb isaf adennydd y Fritheg Berlog

The Pearl-bordered Fritillary can be distinguished from the Small Pearl-bordered Fritillary by the two large silver 'pearls' and row of seven outer 'pearls' on the underside hindwing and also the red (as opposed to black) chevrons around the outer pearls and the small central spot on the hindwing.

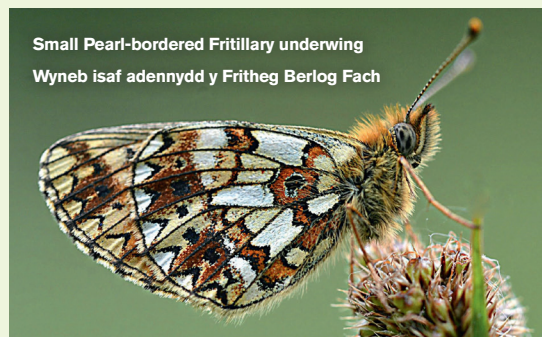
Fioledau a Rhedyn

Mae Rhedyn yn tyfu lle mae'r pridd yn ddwfn; maen nhw'n darparu cysgod ar gyfer planhigion coetirrol megis Fioledau, Blodau'r Gwynt, Glesyn y Coed a Llygadlys. Brithweithiau o Redyn â Fioledau odanynt mewn ardaloedd agored yw'r lle gorau i ddod o hyd i'r Fritheg Werdd, y Fritheg Berlog Fach a'r Fritheg Berlog.

Mae'r brithhegion hyn yn mynd yn gynyddol brin yng Nghymru. Mae lindys pob un ohonynt yn ymborthi ar Fioledau, ond y Rhedyn a'u deiliach marw sy'n darparu'r micro-hinsawdd gysgodol dwym sydd ei hangen er mwyn iddynt ddod i ben eu datblygiad yn nhywydd oeraidd Gogledd Cymru.

Dark Green Fritillary
Brithheg Werdd

Small Pearl-bordered Fritillary underwing
Wyneb isaf adennydd y Fritheg Berlog Fach

Gellir gwahaniaethu rhwng y Fritillary Perlog Perlog a'r Frithilîn Perlog Bach gan y ddau 'berl' arian mawr a rhes o saith 'perlog' allanol ar yr ochr isaf hindwing a hefyd y cerfluniau coch (yn hytrach na du) o amgylch yr allanol perlau a'r man canolog bach ar yr hindwing.

Management

Periodic Bracken-cutting creates and maintains fritillary breeding areas and woodland coppicing provides a succession of open space and varied structure. Rabbit grazing maintains the calcareous grassland, whilst scrub and tree clearance maintains the valuable grass/Bracken mosaic and open limestone pavement. Retaining pockets of trees and scrub provide shelter and foodplants for many insects; for example, Wych Elm is the larval foodplant of White-letter Hairstreak.

Visiting the reserve

The reserve is approximately two miles south-west of Ruthin (Grid Ref. SJ 121540). There is limited roadside parking just over Eyarth Bridge, at SJ 127553. Access involves a walk of around 1km; some is quite steep and uneven and requires strong footwear.

Follow the public footpath along the old railway line, cross the river and go up through the woodland. At the stile, cross the field to a stile on the right. Cross the lane and follow the footpath behind the house, keeping to the left. This path climbs through the woodland and after a sharp right turn, becomes a more defined path. Keep right at the derelict buildings and continue to a gate at the northern end of the Reserve.

Reserve safety

- Please do not disturb wildlife.
- Keep dogs on leads and do not allow them to foul the site.
- Keep clear of dangerous cliffs.
- Limestone pavement is protected by law and removing stone is an offence.

Rheolaeth

Trwy dorri'r rhedyn o dro i dro rydym yn creu ac yn cynnal ardaloedd lle gall brithhegion epilio, ac mae gwaith coedlannu yn darparu cyfuniad o fannau agored ac amryw goetiroedd. Mae pori gan gwningod yn cynnal y glaswelltir calchaid, tra bod gwaith clirio prysgwydd a choed yn helpu i gadw'r brithwaith gwerthfawr o laswellt a rhedyn a'r ardaloedd agored o balmant calchfaen. Mae cadw pocedi o goed a phrysgwydd yn sicrhau cysgod a phlanhigion bwyd i rychwant o drychfilod; llwyfenni llydandail, er enghraifft, yw planhigyn bwyd lindys y Brithribin Gwyn.

Ymweld â'r warchodfa

Mae'r warchodfa rwy ddwy filltir i'r de-orllewin o Ruthun (Cyfeirnod Grid SJ 121540). Mae nifer fach o leoedd parcio yr ochr draw i Bont Eyarth, yn SJ 127553. Mae eisiau cerdded rhyw 1km i gyrraedd mynedfa'r warchodfa; mae'r llwybr yn eithaf serth ac anwastad mewn manau; dylid gwisgo sgidiau cerdded gwydn.

Dilynwch y llwybr Cyhoeddus ar hyd yr hen reilffordd cyn dringo trwy'r coetir. Ar ôl y gamfa ewch ar draws y cae at gamfa arall ar y llaw dde. Cŕoeswch y lôn a dilynwch y llwybr troed y tu ôl i'r ty, gan gadw i'r chwith. Mae'r llwybr troed yn dringo trwy'r coetir, ac ar ôl tro sydyn i'r dde mae'n troi'n llwybr mwy pendant. Cadwch i'r dde wrth gyrraedd yr adeiladau adeiliedig ac ewch ymlaen nes

Diogelwch y warchodfa

- Peidiwch ag aflonyddu'r bywyd gwyllt.
- Cadwch eich ci ar dennyn a pheidiwch â gadael iddo fudro'r safle.
- Cadwch draw o glogwynni peryglus.
- Diogelir palmentydd calchfaen gan y gyfraith, ac mae mynd â cherrig oddi yma'n drosedd.